

Webinari i EUROSAT-t “Mbi ndikimin afatgjatë të COVID -19”

24 prill 2023

Përfaqësues të Kontrollit të Lartë të Shtetit me datë 24.04.2023 ndoqën webinarin e zhvilluar nga EUROSAT me temë “Mbi ndikimin afatgjatë të COVID -19”.

Në fokus të këtij webinarin ishin prezantimet e auditimeve të realizuara nga SAI i Republikës Çeke, Lituanisë, Izraelit, Britanisë së Madhe dhe Portugalisë në lidhje me efektin e situatës pandemike. Nga SAI i Republikës Çeke u trajtua auditimi me temë “Dixhitalizimi i arsimit”. Pandemia e COVID-19 ka ndihmuar në përshejtimin e dixhitalizimit në shkolla. Audituesit arritën në përfundimin se shkollat nuk ishin gati për mësim në distancë dhe u përballën me mungesën e teknologjive të nevojshme të informacionit dhe komunikimit (TIK), veçanërisht laptopët ose tabletët. Prandaj, gjatë kësaj periudhe Ministrisë iu desh të ofronte një mbështetje të jashtëzakonshme financiare të njëhershme nga buxheti i shtetit për shkollat fillore dhe shkollat e mesme të ulëta, e cila arriti në 1.3 miliardë CZK. Paradoksalisht, pandemia ka kontribuar kështu në zhvillimin e arsimit dixhital.

Nga SAI i Izraelit u prezantua auditimi me objekt “Të dhënat e vaksinimit”(ndërkombëtar) me fokus në konsideratat objektive si gjendja shëndetësore, statusi i vaksinimit, si dhe konsiderata subjektive si besimi i publikut në shërbimet e kujdesit shëndetësor, e parë në tre këndvështrime:

- Mbledhja dhe analiza e të dhënave për efektet anësore pas vaksinimit
- Lajme të rreme
- Procesi i vendimmarrjes në lidhje me vaksinimin

Fushëveprimi i auditimit u fokusua në mbledhjen dhe analizën e raporteve për efektet anësore pas vaksinimit dhe lajmet e rreme sa i takon mënyrave se si qeveria i trajtoi këto lajme në lidhje me ndikimet e mundshme fizike të vaksinave.

Nga puna audituese ishin mbledhur të dhëna në lidhje me “Shqetësimet e prindërve nga Vaksinimet” ku për vitin 2022 kishte rezultuar se 17% e tyre nuk ishin të shqetësuar; 16 % e tyre shprehnin shqetësimin pas vaksinimit; 4% e tyre kishin shqetësimin për dëmtimin e sistemit imunitar; 6% e tyre shprehnin shqetësimet lidhur me efikasitetin e vaksinimeve dhe 57 % tyre shprehnin shqetësimin për dëmtime të vazhdueshme të fëmijëve.

Nga SAI i Anglisë u prezantua auditimi me temë “ Rimëkëmbja e arsimit në shkolla”.

Ndërprerja e arsimit të fëmijëve gjatë pandemisë COVID-19 çoi në humbjen e mësimin për shumë nxënës. Departamenti i Arsimit në Angli realizoi financimin total prej 4.9 miliardë £ për të trajtuar humbjen e të mësuarit dhe për të mbështetur rikuperimin e arsimit. Auditimi arriti në përfundimin se ishte thelbësore që departamenti i arsimit të ndërmerre veprime të shpejta dhe efektive për të siguruar që programi i të mësuarit plotësues të ishte efektiv. Humbja e të mësuarit, nëse nuk adresohet, mund të çojë në disavantazhe të shtuara e gjithashtu ka të ngjarë të ketë ndikime

negative në shoqëri dhe ekonomi, me implikime për produktivitetin dhe rritjen, veçanërisht nëse preket një brez i të rinjve.

Departamenti i Arsimit duhej të zhvillojë më tej qasjen e tij për monitorimin e progresit drejt arritjes së ambicieve për arritjet e nxënësve, të raportojë rregullisht mbi progresin dhe të përdorë kërkime dhe prova, duke përfshirë eksplorimin e monitorimit gjatësor sistematik, për të vlerësuar rikuperimin e arsimit në shkolla, duke përfshirë nëse fëmijët e kanë rikuperuar mësimin e humbur e nëse po bëhet përparim për të mbyllur hendekun e disavantazheve.

Nga SAI i Portugalisë u prezantua “Auditimi në kohët e COVID -19, përvoja e Gjykatës Portugeze të Auditimit”. Fokusi i prezantimit ishte tek kontratat e COVID-19 për periudhën mars 2020 deri në mars 2021, në total 86.

Gjykata kishte lënë rekomandimet si më poshtë:

- Nxjerrja e udhëzimeve për të siguruar qëndrueshmëri në përdorimin e linjave buxhetore të dedikuara në lidhje me COVID-19;
- Zbulimi i informacionit të plotë, duke përfshirë të dhënat financiare dhe fizike dhe gjithashtu treguesit e rezultateve;
- Regjistrimi i subvencioneve të financuara nga fondet evropiane në operacionet jashtë buxhetore;
- Shpërndarja e informacionit mbi vëllimin e fondeve të marra nga Bashkimi Evropian dhe mënyra e përdorimit të tyre. Nga auditimi i realizuar nga SAI u prezantua edhe efekti që kishte COVID 19 në fushën e sigurimeve sociale (punësimi), kujdesit shëndetësor dhe arsimit.

Gjithashtu, KLSH, solli eksperiencën e vet në trajtimin e këtyre temave, të cilat kanë qenë objekti auditimi i institucionit ku përmendim prokurimet e kontratave në lidhje me COVID-19, si dhe ndikimi që pandemia pati në zhvillimin e mësimin online.